

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navolnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javnozahvala, domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradno: ulica Casermi št. 13. Vano pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno: ulica Molina piccolo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so prosto poštno.

„V edinstvi je moč“.

Pogled v bodočnost.

V uvodnem članku, večerno izdanje od minole sobote, smo obrnili pogled svoj v minolost in, navedivši le nekoliko dejstev, dokazali smo, da je lažliberalna stranka provzročiteljica vse naše bede in mizerije ter da je ta stranka prava nesreča za državo avstrijsko, ker ni nikdar hotela razumeti, kaj treba tej državi, da se konsoliduje na znotraj. Kajti le utrjeni notranji odnosi morejo biti podlaga ugledu, vplivu in moči države na zunanaj. Ker je torej nemškoliberalna stranka dosledno nasprotovala urejenju odnosov med posamičnimi narodi v pravičnem zmislu, ker ni nikdar hotela in tudi danes noče ter ne bode nikdar hotela — dokler bode v njej merovalen židovskokapitalistični duh —, da pride do miru in sprave med narodi, moremo reči, da je nje upliv poguben tudi glede na našo vnanjo politiko. Nemški liberalci, kojih nameni so identični s cilji velikokapitalistiške smeri, vedo dobro, da, kakor hitro bi se narodi pomirili med seboj in bi se čistili vsled narodnostnih bojov skaljeni pojmi, bi ljudstvo zadobilo časa in hladne razsodnosti, da bi jelo premišljati, kje je vir sedanjih socialnih bedi: perečemu delavskemu vprašanju, propadanju malega obrta ter od dne do dne žalostnejšemu položaju kmetijskega stanu.

Premišljati bi jelo in kmalo bi došlo do spoznanja, da je vir vsemu zlu v narodnogospodarskih načelih one stranke, ki pod krinko liberalizma, napredka, svobode v trgovini dela izključno le na to, da podjarni vso širšo maso velikemu mednarodnemu kapitalu. To podjarnjenje treba namreč razumeti tako: da delavec bodi le slepa mašina velikemu tovarnarju, da se mali obrtnik popolnoma umakni takozvani veliki industriji ter da kmet bodi do grla zadolžen suženj na lastni svoji zemlji ter molzna krivica malemu številu onih srečnih, ki ne hote delati, pač pa dobro živeti.

Po sporazumljenju med narodi glede na narodno vprašanje, prišlo bi torej gotovo do takega spoznanja, a potem spoznanju tudi do skupnega mogočnega odpora proti onim, ki se zbirajo pod zastavo lažliberalizma, ali jasneje povedano: proti oni in isti nemškoliberalni stranki, ki hujska narode med seboj, da le ne vidijo nje odurnega obraza.

Vsa ta dejstva bila so nam pred očmi, ko smo obračali svoj pogled v polupretekle čase in v najbližjo minolost ter prišli do zaključka, da avstrijski državniki, najmanj pa slovanski zastopniki, niti ne smejo misliti na to, da bi kedaj se paktirali s tako stranko, ako res hočejo, da avstrijski temeljni zakoni

postanejo meso in kri in ako hočejo, da se reka socialnega gibanja navede v mirne struje zakonitega razgovaranja.

Uprav a propos došel nam je članek v poslednji številki „Slov. Sveta“, ki naš pogled v minolost lepo popolnjuje s svojim pogledom v bodočnost in ki je potegnil v okvir svojih razmišljanj tudi druge stranke poleg nemškoliberalne. Članek pravi, da je slovenski inteligenciji dolžnost izjavljati brez prizanesljivosti svoje misli in želje, kedar koli bi prišlo do razpusta državnega zbora. Glede na taktiko, koji bode slediti slovenskim zastopnikom v bodočnosti, piše članek v „Slov. Svetu“ nastopno:

Da je potreba odstraniti ali uničiti nemško združeno levico, to pripoznavajo celo vse nemške stranke, in vidijo vsi negospodovalni narodi v dosedanjem delovanju te stranke največjo nesrečo za se in za državo. A poleg nemške levice mora se osliniti tudi vpliv poljskega plemstva. To plemstvo je poleg nemške levice največ zakrivilo, da je še danes ustava nedovršena v svojem narodnostnem in jezikovnem členu. Ista poljska frakcija podpira sedanjo zunanjo politiko, sedanji dualizem in deželno avtonomijo. Poljska frakcija podpira protislovanski sistem. Ta frakcija, dasi, jednako nemški levici, nima opore v širših množicah narodovih, pomenja vendar formalno moč v parlamentu, mehanično silo, radi katere narodi ne morejo doseči izvršenja narodne enakopravnosti. In tudi ko bi poljsko plemstvo privolilo v spravo vseh narodov, jednega bi izpustilo, in to je več nego 3 milijone galiskih Rusov. Poljaki so bili, ki so porušili že izvršeno nacionalno avtonomijo istih Malorusov, in oni so načelni nasprotniki vsake nacionalne organizacije. Dasi so deželni avtonomisti, so vendar zajedno nasprotniki izvršenja historijskih prav čeških, hrvatskega in se ve da tudi maloruskega naroda. Čehoslovani in Hrvatje bi torej že po svojem historičnem programu ne mogli nikdar vezati se s Poljaki, torej tudi ne vstopati v Hohenwartov klub, ki hoče i nadalje združeno postopati s Poljaki. Ko so v „železnem obroču“ Staročehi podpirali protislovanski sistem v smislu drobtinčarjev, videli so, da celó Dunajske punktacije so se načrtale zunanaj parlamenta, in da pri vsej podpori sistema niso mogli doseči od Taaffeja niti notranjega češkega jezika. Poljaki so bili, ki so dovolili jedino nemški pa madjarski napis na bankovcih in kovanih denarjih. Poljaki bodo dalje tisti, ki bodo tudi ob ponovitvi pogodbe z Ogersko zopet največji zagovorniki dualizma. Ali to ni dovolj? Kateri Slovan more

melju, nego cerkev sv. kralja. Novi gospod ban da je tudi velikaš hrvatski, koji bode znal braniti prava domovine, a ostale dostojanstvenike da naj sabor izvoli po svoji volji, ker je trdna volja prejšnjih principov Ernesta in Karla, da se stanovom v vsem ohrani njih pravo. — Pilo se je, jedlo se, popevalo; vse je bilo vedro, veselo, povsodi se je čulo: „Vivat banus!“ Dasi je zima bila ljuta, da so povsodi visele ledene sveče ob Zagrebških strehah, potil se je mestni sodec, trbulasti Ivan Teletič kakor ob času žetve. Kraljevsko mesto Zagreb moralo je „po privilegiju“ zlate bule vsakemu novemu banu dati pečenega vola in dovoljno kruha. Kupil je torej skrbni sodec od Matka Verniča rogatega orjaka za sedem ogerskih forintov in šestdeset in dva dinarja, ter naročil pri majstorju Niki Tihodiču kruha za sedemdeset in osem dinarjev. Treba je bilo popraviti mestno zastavo, treba je bilo popraviti žezlo mestnega sodca, a potem pozlatiti mestne ključe, katere je nesti pred bana; treba je bilo popraviti mestne lombarde, in novo peč staviti v občinsko hišo, kjer bode ban stanoval.

priporočati zvezo s Poljaki, da bi sestavili večino in takó vzdrževali še nadalje neizpremenjen protislovanski sistem, ki je jeden in isti v zunanji in notranji politiki? Poljaki pomenjajo po takem v umetnosti politike veliko mehanično silo, s katero je treba računati, in račun kaže v prošlosti in sedanjosti, da ta sila se mora osliniti poprej, nego je možno pošteti, da bi slovanski negospodovalni narodi pomagali sestavljati kako parlamentarno večino. Ako je bil posl. M. Vošnjak v drž. zboru toliko navdušen za sestavo nove večine v drž. zboru, naj bi pomislil, da Poljaki bi nikdar ne glasovali za Celjsko postavko, ko bi odločevali z nemško levico, in da bi isti Poljaki nikdar ne privolili za analogno postavko pri kakem poljskem gimnaziju na korist maloruski učci se mladini. V zvezi s Poljaki je možno dosežati po največ drobtine, kakoršne so konečno pokopale še celó Staročehi, in zveza s Poljaki bi po največ nanesla, da bi se ob določevanju vsake drobtine ponavljali škandali, kakoršni so se nasproti vsej Evropi vršili zastran Celjskega vprašanja. Avstrijski narodi pa imajo podeljeno ustavo, da se jim popolnoma izvrši narodna enakopravnost, in da bi se jim ne bilo treba z nova boriti za vsako drobtinico.

V zvezi s Poljaki ni možno izpremeniti sistema, ni možno izvršenje narodne enakopravnosti za vse narode, ni možno pravilno pobijanje dualizma kot glavne zapreke izvršenja historijskih državnih prav, da ne ponavljamo še drugih nemožnosti.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 22. julija 1895.

Državni zbor. Minole sobote je imela poslanska zbornica svojo poslednjo sejo, v koji so vsprejeli finančni zakon v tretjem branju. Vse se je vršilo nekako mehanično naglico — poslancem se je videlo, da se jim mudi domov. Saj pa ni čudo v tej grozni vročini. A ne le vročina jih je gnala iz zbornice, ampak tudi neznosni odnosi, ki so zavladali v istej. Saj ga pa tudi ni bilo še tako dolgega, zajedno pa tudi toli brezplodnega zasedanja. Ako odštejeno poslednji mesec po odstopu koalicijske vlade moramo reči, da so se v zbornici sicer mnogo pripravili in razpravljali, a dognali niso ničesar. Bila je gola potrata časa. Ves dragi čas so potratili za preosnovo davkov, tej pristrani želji bivšega ministra Plenerja, a dognali je niso, ampak odložena je na nedoločeni čas vsled silne opozicije, ki je navstala proti tej preosnovi

No — bilo je posla na vse kraje, a vse, vse to spadalo je na ubogega sodca. „In bode še več tega,“ rekel je sodec; „ban nima prebitega groša, a vojska mu je lačna in žejna. Mora se primakniti hrane, kajti zlata bula tako veli, pa potem tudi ni smeti biti skopi proti novemu banu, ker more mestu mnogo pomoči. Gospod sodec ni niti jedel niti pil od same skrbi. Ali tudi mestni notar Niko Kaptolović se je nemilo potil. Zavlekel se je v svojo sobico in zaklenil vrata za seboj, da izteše latinsko oracijo, s katero je hotel pozdraviti gospoda bana. Štiri polne póle je bil na drobno napisal, pa še je bila oracija le gotova glava, a retoriški rep? Uh! Razgrizel je bil dva peresa, a ni ga svetega Duha! Slednjič mu je prikopal rep gospod kapelan Šalkovič. No, ni samo on trošil tinte v slavo barona od Sonneka. Prečastni gospod kanonik Gjuro Wyrfel proslavil je neznanu dela gospoda Ungnada slavospievom od devetdesetih safških kitic.

Seveda je bilo po plemenitem mestu vsakakoršne govorice.

Pekovka Tihodička pripovedovala je

med vsemi strankami, katerim je pri sreč blagor davkoplačevalcev. Za to preosnovo so se pehali, a pri tem so zanemarili svojo prvo in glavno dolžnost: državni proračun. Ta popolna brezplodnost je vzbudila slednjič nevoljo tudi na najvišjem mestu. Ministerstvo Windischgrätzovo, vidéve, da je zgubilo vso zaslonbo navzdolaj in tudi zaupanje od zgoraj, se je moralo umakniti drugemu začasnemu ministerstvu, ki je v poslednji hip in v razmerno kratkem času dognalo proračunsko razpravo. Trebalo je torej nekakega pritiska od zgoraj doli, da je zbornica storila najnujnejšo svojo dolžnost. To zasedanje se je vršilo torej v znamenju popolne brezplodnosti, ker je bilo pod uplivom nemško-liberalnih strankarskih koristi. Kaj čuda potem da se je poslancem mudilo, da čim preje zbeže iz zatuhlega vzduha zbornice.

Poleg tretjega branja finančnega zakona bila je na dnevnem redu tudi predloga o začasnem osvobojenju hišnega razrednega davka za prezidavanja v mestu Opava ter razne interpelacije. Med drugimi so interpelovali poslanci dr. Gregorec in tovariši radi postopanja deželnega poslanca štajerskega dr. Wokana — ki je sodni adjunkt — ob celjskem vprašanju. Ta gospod je takorekoč vodil vso agitacijo v Celju proti omenjeni postavki.

Minister grof Kielmanssegg je odgovoril tudi na interpelacijo posl. Luegerja in tovarišev glede občinskih volitev na Dunaju, zatrdivši, da je uradnikom zagotovljena popolna svoboda glasovanja, ker občinskega zastopa vlada ne smatra polit. zastopom. Vladi da je le do tega, da pridejo v občinski zastop zares dobri upravitelji občine.

Krščanski socialisti so bili kolikor toliko zadovoljni s to izjavo, vendar pa je predlagal poslanec Lueger, da se otvori razprava o tem odgovoru, čemur pa ni pritrdila zbornica.

V svojem zaključnem govoru je predsednik bar. Chlumetzky štel zbornici v zaslugo tudi vse ono, kar je pač pričela, a ne izvršila. No, seveda, ako bi bil našel samo ono, kar je res storila, bila bi njegova hvala jako medla. Tako pa je lepo navel volilno preosnovo, ki je še skrita nekje v temni bodočnosti, da v čeno preosnovo, ki se je po odločni volji narodov morala umakniti z luči v temno ozadje ter kazenski zakon, o katerem niti proroči ne vedo, kedaj stopi v veljavo. Gospod baron Chlumetzki pa je navajal vse to, samo da je bila vrsta bolj dolga.

Slednjič je grof Hohenwart izustil obligatno zahvalo predsedniku baronu Chlumetzkiemu.

Magdi, katera je zopet sedela v svoji lópi, da nje ljubi Nikica zares kruh meša za instalacijo. Čula je tudi to, da ban prijezdi v mesto na arabskem belcu, kateremu bode griva prepletena čistim zlatom.

Največ posla imela je gospa Freyovka. Obetovala je ulice liki muha brez glave, blebetala tam, pa povsodi polna torba novic.

„Oj draga prijateljica!“ pričela je, padša rano v jutru v Šafraniškino prodajalnico, „dobro jutro in dobro zdravje! Ej da vidite parado, ki bodo od novega bana! Vola so že kupili in kruh se že peče. Za lombarde jim je treba deset funtov strelnega praha, to bode komedija! Bogme, jaz se bojim! Kadar počti tako velika puška, vtriplje mi srce kakor klepetec. In pravijo, da bo imel novi ban suknjo od fine svile, a po njej same zvezde.“

„A da!“ začudila se je opita Šafraniška. „Brus!“ otrese se je mali Šafranič, vstopivši v prodajalnico, „kakšna svila vas napenja! Kožuh od medvedje kože, pravim vam.“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

100

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

Na dan svete Agate, device in mučnice, to je na peti dan meseca februarja leta 1578., bil je v plemenitem mestu na Grič sezvan glavni zbor gospóde in plemstva vse kraljevine, da se uvede po starem, svečanem običaju novi „dolgo in željno pričakovani“ ban. Že sta došla v Zagreb cesarka komisarja nadbiskup Gjuro Draškovič in velemožni gospod Kristofor Kinigsberg. Velikaši in niže plemstvo zbirali so se četoma. Odposlanci županij in mest prihiteli so pod svojimi zastavami, a bansko konjištvo razpelo je svoje šatore na trgu tridesetnice ali na „Harmici“. Novi biskup Ivan Moslavaški gostil je dan na dan plemstvo. Modri Draškovič bil je veder in vesel, dokazujoči najupornijem velikašem, da je sedaj vse lepo in dobro in da svoboščine plemstva stoje na trdnjem te-

Grof Fran Coronini. Ali je položil? Ali položi še le, ali je umaknil zopet, ali sploh ni položil svoje odpovedi? Glede na vsa ta vprašanja nismo danes na jasnem. Najprej so javili listi soglasno, da g. grof namenuje položiti svoj mandat ter umakniti se iz političnega življenja, ker je prišel v nasprotje s svojo lastno stranko. Potem so trdili do ločneje, da je že izročil svojo odpoved predsedniku poslanske zbornice ter da bode skoro imenovan članom gosposke zbornice. Pred par dnevi je zopet javila „Neue Freie Presse“, da se je prijatelj gosp. grofa posrečilo pregovoriti ga, da umakne svojo odpoved ter da se tudi udeleži zadnjih sej poslanske zbornice. Temu nasproti trdi pa lahonsko glasilo goriško, da g. grof niti ni mislil in da ne misli na to, da bi umaknil svojo odpoved. Kdo ima torej prav? Kje je resnica? Mi bi sodili, da ima Goriški „Corriere“ prav, ki trdi, da se njegova ekscelencija res hoče umakniti iz političnega življenja, za katero domnevamo govori posebno še dejstvo, da gospoda grofa te dni ni bilo na Dunaju ter se ni udeležil sej kakor je prorokovala „N. Fr. Presse“. Vse kaže, da je ta poslednji list se svojo vestjo hotel prej izraziti svojo željo, nego pa konstatovati gotovo dejstvo.

Za nemško-liberalno in žujo spojeno laškoliberalno stranko značil bi seveda odstop g. grofa Frana Coroninija tem hujši udarec, ker se jej jeli umikati najboljši možje. Za Plenerjem je pobral kopita posl. Peez in sedaj naj jim zbeži še Fran Coronini, katerega vpliv je znaten na vse strani zlasti zato, ker je osebnost poštenjak! Seveda je neprijeten tak beg najboljših glav!

Členi nemške levice zbrali so se mino soboto na banketu, pri katerem so, kolikor se je dalo, kadili drug drugemu in ni čuda, da v splošnem dimu niso videli, kako obupno jim je sedaj položnje. Trdili so seveda zopet, čemur se dandanes smeje že slednja politična babja, da so oni sami namreč državna potreba. Jeden govornik za drugim so zatrjali, kako jedini in slojni so oni med seboj. Najlejša ilustracija tega jedinstva in sloga je pač dejstvo, da so malo ur popred bili nezložni ob najvažnejšem glasovanju — o proračunu; jedni so glasovali za, drugi proti proračunu. Nemška levica je sedaj kakor osel med dvema kupoma sena: ki ne ve, na kateri strani bi ugriznil. Stranka dvornih svetnikov in takih, ki bi hoteli postati, vleče na jedno stran, drugi, ki ne letajo tako visoko in jih muči le skrb za — mandate, pa vlečejo na drugo stran. Pri šumečem šampanju pa so seveda vsi jedini. Le žal, da volilci nimajo ničesar od tega, ako se poslanci spominjajo svojih volilcev pri — šampanju.

Pogreb Stambulova. O Stambulovem pogrebu brzojavljajo dne 20. t. m. iz Sredca: Ljudstva bilo je ogromno(?) Mrtvaški voz je bil pokrit z mnogoštevilnimi venci, med katerimi so bili venci cesarja avstrijskega, kralja romunskega in kraljice angleške. V sprevodu bili so vsi diplomatski agentje, toda ni jedna službena oseba bolgarskega dvora. Na mestu, kjer se je bil zgodil atentat, ustavil se je sprevod in Petkov je izustil govor, v katerem je rekel med ostalim: „Na tem mestu padel je pod udarci najetih (?) morilcev najboljši mož, kateri je toliko storil za domovino“. Pri teh besedah je nekdo vskliknil: „Lažeš!“ Nastala je strašna panika. Dečki, ki so nosili vence, vrgli so jih od sebe, ves sprevod drenjal se je v stran. Več oseb je padlo. Policija napravila red.

Po pogrebu šla je množica demonstrativno pred francoski konzulat. Četa izmed demonstrantov hotela se je zahvaliti na pisanju francoskega častnikarstva o atentatu. Policija in konjištvo so razgnali demonstrante.

Nadaljna poročila pa pravijo, da se je pogreba udeležilo vsega vkupe le 200 Bolgarov. Ko je navstala grozna zmešnjava na mestu, kjer so napadli Stambulova, se vnanji diplomati niso mogli rešiti ter jih je množica porušila na tla. Bilo je grozno upitje. Množica je grozila Petkovu, najboljšemu prijatelju pok. Stambulova. Ko se je oddaljil sprevod, ležali so venci še vedno po tleh, bil je grozen prizor. Na pokopališču je bilo zbranih ogromno ljudi. In sicer na grobu majorja Panice in tovarišev, ki so bili, kakor znano, žrtva okrutnosti Stambulova. Grobovi Panice in tovarišev bili so okrašeni bolgarskimi zastavami in cveticami. Od diplomatov došla sta na pokopališče le zastopnika Srbije in

Rumunske. Nastavljena je bila konjica, da bi se ne spoprijeli prijatelji in nasprotniki Stambulova. Iz vseh teh dogodkov je razvidno, kako obsovaljen je bil Stambulov pri ogromni večini naroda bolgarskega; ti dogodki govore pač glasneje, nego vsa proslavljanja dunajskih in budimpeštanskih listov.

Bolgarska deputacija pri ruskem caru. Dne 17. t. m. je ruski car vsprejel bolgarsko deputacijo. Vsprejem je bil nad vse pričakovanje prisrčen. Najprej je car vsprejel metropolita Klementa v svojem kabinetu. Metropolit je blagoslovil cara zlatom opremljeno podobo Jezusa. Avdijenci je trajala dolgo, potem je odšel car v spremstvu metropolita v kronske dvorane, kjer so čakali drugi členi deputacije. Deputacija je izjavila svoje sožalje na smrti carja Aleksandra III., in tudi obžalovanje, da bolgarski narod ni mogel že popred in neposredno izjaviti svojega sožalja, na kar je odgovoril car, da ni nikdar dvomil na odkritosrčnosti naroda bolgarskega in da hoče ščititi istega tudi v bodoče.

Kakor je nesramna trditev, da je umor Stambulovega v kaki stvarni zvezi z nalogo te deputacije, tako gotovo pa je, da se v dogodkih v Peterburgu in Sredcu zrcali veljanski preobrat, ki se je jel vršiti na balkanskem polotoku. Elementarno silo je prodrla volja naroda in vsa umetna zgradba Stambulova se je kar hkratu zgrudila v svoj nič.

Različne vesti.

Imenovanja pri pošti. Poštunimi oficijali imenovani so asistenti: Josip Kos, Ferdinand Svetek, Josip Štrukelj v Ljubljani, Josip Bezek v Trstu ter Matija Pogachnik v Ljubljani.

Mestni svet tržaški imel je sinoč svojo XV. letošnjo javno sejo. Poročilo o tej seji morali smo odložiti na današnje večerno izdanje.

Mestnim uradnikom se ne godi slabo. Da naši občinski uradniki ne pridejo lahko v denarno zadrego, dokazuje dejstvo, da si na mastne svoje plače kaj lahko izposodijo predplačila. Mestna delegacija je v svoji seji dne 15. t. m. vzela na znanje, da so občinski uradniki dobili v I. polletju t. l. lepo svoto 16.024 gld. na predplačilih. I to je „gospodarstvo“!

Razpisana poštarska služba. Pošto in brzojavno ravnanje razpisuje natečaj za službo poštarja pri poštnem uradu v Trzinu na Goriškem Plača je 500 gld. in poleg tega druge, postavne pristojbine; jamčevine treba je 500 gld. Prošnje v treh tednih.

Črilo-Metodijski dar. Moški podružnici sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovali v ta namen gg. M. V. Živic 5 kron, Simon Ivanovič 40 stot. in Ana Hribar ter I. G. Kranjc, trgovec v Trstu, vsak po 1 krono.

Nov Lloydov parnik. Minolo soboto so v ladjestavbarskem zavodu tržaškega tehniškega zavoda spustili v morje novi parnik „Grof Wurmbrand“. Kumovala je soproga ladjestavbarskega inženirja Božidara Albrehta. Slavnosti so prisostvovali vsi članovi Lloydovega upravnega sveta, na čelu jim glavni ravnatelj vitez Peich ter več povabljenih gospodov in gospa. — Novi parnik namenjen je za prevažanje popotnikov ob dalmatinskem obrežju, katero novo progo kani Lloyd oživitvoriti septembra meseca t. l. Novi parnik je zgrajen iz jekla, dolg je 240 širok 30 čevljev. Prostora ima za 90 potnikov I. in za 30 drugega razreda. Odlikuje ga posebna hitrost, kajti preplaviti bode mogel progo Trst-Kotor v samo 20 urah.

Dva „italianissima“ pod ključem. Minolo nedeljo popoldne zaprli so slavnoznanega fantalina Edgarda Rascoviča in njegovega druga Cezarja Piccolija. Kakor menijo tukajšnji italijanski listi, je aretovanje baje v zvezi z objavo one knjižice, katero so laški vseučiliščniki v Gradcu obelodanili povodom 25letnice njih akademiškega kluba, katero knjižico pa je zaplenilo tukajšnje c. kr. državno pravdnništvo, kakor smo te dni sporočili v našem listu.

Izlet „Trž. Sokola“ v Dolino povspel se je do impozantne narodne slavnosti. Daljše poročilo objavimo v današnjem večernem izdanju, opazimo pa že sedaj, da se je vsa slavnost vzlic veliki udeležbi vršila v uzornem redu, tako, da ste navzoča orožnika brez skrbi igrala ulogo mirnih gledalcev.

Občni zbor „Kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico“ vršil se je minolo nedeljo v dvorani „Tržaškega Sokola“. Poročilo priobčimo, čim prej nam bode to mogoče.

Prepoved krošnjarstva v Opatiji, katero je izdalo ministerstvo za trgovino dne 28. junija t. l., velja vsako leto od 16. oktobra pa do 15. maja naslednjega leta.

Ogrske milenijske srečke so prepovedani v Avstriji. „Wiener Abendpost“ javlja: Ogrsko loterijsko ravnanje izdalo je srečke za milenijsko razstavo. Kakor pa so se izjavili kompetentni krogi, prodaja in kupovanje teh srečk v Avstriji ni dovoljeno, torej se pregrešijo proti dohodarstveni postavi oni, kateri v Avstriji prodajajo, kupijo ali imajo v pohrani take srečke. Objavljanje in priporočanje takih prepovedanih srečk kaznuje se po §. 7. zakona z dne 28. marca 1889. (drž. zak. št. 32).

O katastrofi v Duhcovu. O tej katastrofi, katero smo omenili na kratko v poslednjem izdanju našega liste med najnovejšimi vestmi, došla je nastopna brzojavka: Doslej se je pogreznilo in deloma izgorelo deset hiš, več poslopij utegne se še pogrezniti. Deset oseb pogrešajo, nadejajo se pa, da jih bodo mogli rešiti. Mesto nima vode in je v temi, ker so se pretrgale vodovodne cevi in cevi za plinovo razsvetljavo. Ministerstvo za poljedelstvo odposlalo je višega svetovalca Zechnerja v Duhcov, da se prepriča o položaju in da ukrene potrebne pomožne korake. Ces. namestnik češki odpeljal se je v posebnim vlakom iz Toplice v Duhcov. (Ta katastrofa nastala je, kolikor je razvidno iz različnih, deloma nasprotujočih si poročil, menda vsled tega, da je voda izprala temelje nad rudniki stoječih hiš. Op. uredu.)

Iz nadaljnjih poročil je posneti: Bila je deževna viharina noč. Proti 9. uri so hkratu ugasnile vse plinove svetiljke po ulicah in hišah. Ko se je pogreznila prva hiša, nastala je odprtina v premeru treh metrov. Deset minut potem so se porušile tri male hiše, zajedno pa je iz jedne odprtine v kolodvorski ulici jela sikati voda. Vse hiše v kolodvorski ulici so morali ostaviti ljudje. Ob 11. uri se je porušila hiša zdravnik dr. Richterja. Po 11. uri sta se porušili dve drugi poslopji in iz ruševin dvignil se je plamen. Neki 70letni bolnik zbežal je na ulico v svoji nočni obleki. Potem se je porušil del hotela „Zum Igel“ ter nastal tudi tu ogenj. Kmalu na to se je porušila neka dvonadstropna hiša ter je v pravem pomenu besede zginita v zemljo, tako, da je videti samo steme.

Na to je nastal mir. Toda kmalu se je porušil nasip železnice Aussig-Toplice in hišica jednega železniškega čuvaja. Vse to se je godilo ob silnem dežju in grozni temi. Ker se je bilo bati eksplozije, morali so zapreti napeljavno plina, vsled česar je bila popolna tema po ulicah. Ljudje so postavili sveče na okna. In v tej nedostatni razsvetljavi bilo je videti na stotine na pol nagih oseb, bosih in brez pokrivala, kako so hiteli po ulicah v notranje mesto. Mnogi so nosili posteljno perilo na hrbtih. Vse gostilne so bile prenapolnjene.

Tudi jutraj zgodaj se je porušilo več poslopij. Ulice so izgledale take, kakor da ljudje beže pred sovražnikom; hlastno so nakladali na voze hišno opravo in obleko.

Do poludne se je porušilo 18 poslopij. Prebivalci istih so rešili le golo življenje. Škodo cenijo nad jeden milijon in pol. Ker je mnogo hiš razpokanih, je ljudstvo seveda strahno vznemirjeno. Splošno sodijo, da je bila ta noč v Duhcovem groznejša nego velikonočna nedelja v Ljubljani.

Kraljica zaprta zaradi postopanja. Neve-rojetno, toda resnično. Stvar se je dogodila te dni v Parizu. Policijski uradniki so namreč neko noč polovili po šetališču „bois de boulogne“ 37 postopačev in 3 vlačug. Med temi je bila 45letna avtentična kraljica Julija Bajon, rojena v okolici Pariški. V svoji mladosti gnala jo je gizdavost in lahkomišelnost po svetu. Prišla je v Afriko, kjer se je kralj Senegalski zaljubil v lepega dekleta ter jo napravil svojo ženo. Ko je kralj umrl, vladala je kraljica sama, dokler nista dorasla nje sina. Ta dva pa nista mogla beli svoji materi odpustiti, da je v njih rodbini mešanica. Oče bil je črnc, mati bela, sina mulata. Spodila sta svojo mater, ne da bi se bila dalje brigala zanjo. Sirota se je preživljala s prosjačenjem in se tako priklatlila do Pariza.

Samomor. Minolo nedeljo jutraj našli so v jedni sobi hotela „Al buon pastore“ mrtvega tujca, ki se je bil tam nastanil v petek. Tujec se je bil prijavil za 26letnega Alojzija Pozzarellija iz Buj. Na lice mesta došla komisija konstatovala je, da se je bil zaval s strihinom. Pri samomoru niso našli nikakoršnega pisanja, katero bi razjasnilo vzrok samomoru. Kompetentne oblasti storili so potrebne korake, da se identifikuje oseba samomorilčeva.

Policijsko. Organi policijskega komisar-jata v ulici Scussa zaprli so po noči na večeraj 26letnega mizarja Frana Lepšiča in njegovega 29letnega brata, kovača Josipa Lepšiča, ker sta v ulici Media v prepisu z nožem ranila 36letnega težaka Jakoba Jerisoviča, stannujočega v ulici del Bosco št. 17. — Oficijal g. Tiz je zaprl 23letnega brezposelnega trgovskega pomočnika Antona Ridija in njegovega 22letnega druga Leopolda Wagnerja, katera sta te dni ulomila v pisarno ravnatelja finančnih uradov in ukradla iz zaprte miznice 118 gld. — Nadalje so zaprli par ponočnih kričočev in 6 postopačev. — V novem pristanišču ukradel je nepoznan tat omot kôžnih kôž, vreden 80 gld. Te kože so ležale na obrežju pred parnikom „Vila“.

Koledar. Danes (23.): Liborij, škof; Apolinar, škof. — Jutri (24.): Kristina, devica, mučenica; Roman, mučenec. — Mlaj. — Solnce izide ob 4. uri 38 min., zatoni ob 7. uri 35 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri jutraj 27.5 stop., ob 2 pop. 30.5 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane 20. t. m.:

Trst	85, 32, 31, 30, 81.
Linc	29, 7, 82, 73, 84.
Budim	84, 31, 13, 51, 71.

Najnovejše vesti.

Duhcov 22. Od večeraj 5. ure popoldne se ne pogreza več, požar je pogasjen. Skupno škodo cenijo na 2 milijona. 2400 oseb morali so se nastaniti v javnih poslopjih. Zasnoval se je pomožni odbor, ki prosi za podporo. Gasilna društva delajo nepretržno. Poleg 18 porušenih je še 22 hiš močno poškodovanih. V hiši ravnatelja Fitza nastavil požar niso mogli udniti, ker se je zemlja vedno gibala in je primanjkovalo vode. Ponočno službo upravljajo orožniki, redarji, gasilci, strelici in veterani. V nedeljo je obhajala mesto tudi patrulja konjice.

Budimpešta 21. Na prošnjo hrvatskega bana obljubil je cesar, da v mesecu oktobru za gotovo obišče Zagreb in Hrvatsko. Istotako je zagotovil ministerski predsednik Banffy, da rad vsprejme povabilo.

Budimpešta 22. Člen medna 2 dne tatinske družbe Aristides Panaretos je umrl v bolnici za inkvizite.

Sredce 22. Potrja se, da je nastala ustaja v obmejnem okrožju Küstendil. Dva turška bataljona so poslali v Dubnico. 30 turških vojakov je na bolgarskih tleh prišlo dva bolgarska vojaka. Jeden Bolgar je dobil dve rani. Turki so hoteli zabraniti, da bi ubitega ne mogli prenesti. (Carigradska poročila pa trde, da so hudo pretirana vsa poročila o bojih med ustaši in turškimi vojaki. Kdo ima torej prav? Op. uredu.)

Genova 21. V noči med soboto in nedeljo trčila sta poleg otoka Tino blizo Spezie drug ob drugega italijanska parnika „Ortiglia“ in „Maria P.“ Poslednji parnik se je pogreznil v morje. Od 178 potnikov utopilo se jih je 148.

Peterburg 22. Bolgarska deputacija je odpotovala soboto zvečer. Tajnik slovanskega dobrodelnega društva, mnogo časnikarjev in zastopniki bolgarske naselbine in bolgarskih dijakov spremili so deputacijo na kolodvor.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.95 7.01
Pšenica za s. septem. 1896 6.59 do 6.60 (trava za jesen 5.86—5.87 Rž za jesen 5.53 5.60 Koruza za julij-avgust 5.99—5.94 za maj-juni 1896 4.81—4.82.
Pšenica nova od 75 kil. f. 6.95—7.— od 79 kil. f. 7.— 7.05, od 80 kil. f. 7.05—7.10 od 81 kil. f. 7.10—7.15, od 82 kil. for. 7.15—7.20.
Jčmen 6.95—6.70; proso 6.—6.56 Rž nova 6.45—6.60.
Pšenica: Ponudbe srednje, povpraševanje omejeno. Prodaja 1500 met. st., po stalnih nespremenjenih cenah. Koruza 10 nč. dražja. Vreme: lepo
Praga. Neratunirani sladkor za juli f. 12.90 nova letina 13.45.
Praga. Centrifugal novi, postavljeni v Trst in s carino vred odpošiljavat proci 1.28 50—23.75. Juli sept. f. 28.75—29.— Concassé 29.—.— Četvrti 30.—.— V glavah (sodih) 50.25 —.—
Havre. Kava Santos good average za juli 92.75 za november 91.—, mirno.
Hamburg. Santos good average za juli 74.75 september 74.50 december 73.50, mirno

Dunajska borza 20. julija.
1895

	danes	predvečeraj
Državni dolg v papirju	101.85	101.80
„ „ „ „ v srebru	101.10	101.10
Avstrijska renta v zlatu	123.50	123.50
„ „ „ „ v kronah	101.20	101.10
Kreditne akcije	401.25	400.50
London 10 let	121.50	121.40
Napoleoni	9.63 1/2	9.63
20 mark	11.87	11.87
100 italj. lir	43.05	46.—